

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Στήν πρόταση νόμου «Καθιέρωση τῆς ἀπλῆς ἀναλογικῆς ἀντικατάσταση τῶν σχετικῶν διατάξεων καὶ τροποποίηση ἄλλων τῆς ἰσχυοῦσας νομοθεσίας διὰ τὴν ἐκλογή τῶν βουλευτῶν».

Πρὸς τὴ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων

Α. Ἀποτελεῖ πάγια πιά παράδοση στήν πολιτικὴ ζωὴ τῆς χώρας κάθε φορὰ πού πρόκειται νὰ διεξαχθοῦν ἐκλογές ἢ ἐκάστοτε κυβέρνησις νὰ ἐπιβάλλει τὴν ψήφισι νέου ἐκλογικοῦ Νόμου. Στις 12 μεταπολεμικῆς ἐκλογῆς ἔχουμε ἔτσι 11 διάφορους ἐκλογικοὺς νόμους, 11 διαφορετικὰ στὸν ἕνα ἢ στὸν ἄλλο βαθμὸ ἐκλογικὰ συστήματα.

Μόμινη δικαιολογία γιὰ τὶς ἀλλαγές αὐτὲς εἶναι ἡ ὑπαρξὴ συγκεκριμένων καὶ ἰδιόμορφων πολιτικῶν συνθηκῶν, πού τάχα ἐπιβάλλουν κάθε φορὰ ἀνάλογα τὴν προτίμησι τοῦ ἐνὸς ἢ τοῦ ἄλλου ἐκλογικοῦ συστήματος. Ἀλλὰ καμιά αἰδιόμορφοσι δὲν μπορεῖ νὰ δικαιολογήσει πρέκκλησι ἀπὸ τὸ βασικὸ προορισμὸ καὶ σκοπὸ τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου, πού εἶναι νὰ ἐξασφαλίσαι μὲ τὴν πληρέστερη δυνατὴ πιστότητα τὴν ἐκφραση τῶν πολιτικῶν προτιμήσεων τοῦ λαοῦ. Ἄλλωστε,

πολιτικῆς ἐξελίξεσι συμβαίνουν συνεχῶς σὲ κάθε χώρα καὶ κάθε φορὰ πού διεξάγονται ἐκλογῆς οἱ πολιτικῆς συνθήκαι παρουσιάζονται διαφορετικῆς. Τὸ φαινόμενον ὅμως τῆς κάθε φορὰ ἀλλαγῆς τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος εἶναι σχεδὸν ἀποκλειστικὰ ἐλληνικὸν.

1. Οἱ πρακτικῆς συνέπειαι αὐτοῦ τοῦ φαινομένου προκύπτουν ἀνάγλυφαι ἀπὸ ἀπλὴ ἐπισκόπησι τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν μεταπολεμικῶν ἐκλογῶν, πού ἀλλοιώνουν κατὰ κανόνα στὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο βαθμὸ τὴ λαϊκὴ ἐπιμετρησι πρὸς ὄφελος τῆς Δεξιᾶς, τῆς παράταξις πού κατεῖχε τὴν ἐξουσία καὶ μόνον στόχο εἶχε τὴ συντήρησι τῆς φθίνουσας δυνάμει τῆς. Ἀπὸ τὴν ἴδια ἄλλωστε αἰτία ἐξηγεῖται καὶ τὸ ὅτι, ἀκόμα καὶ στὸ ἰσχύον Σύνταγμα ἡ ἴδια παράταξις ἀνῆλθαι νὰ περιλάβαι διάταξι πού νὰ κατοχυρώναι ἔστω καὶ μόνον τὶς πάγιαι ἀρχῆς τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος.

Ὁ πίνακας πού παραθέτουμε δίνει ἀνάγλυφα τὴν εἰκόνα τῆς νόθευσι τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας μὲ τὴ μέθοδο τῆς ἐπιβολῆς ἀπὸ τῆς Δεξιᾶς κάθε φορὰ τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος πού ἀνταποκρινόταν στίς ψηφοθηρικῆς τῆς ἐπιδιώξεις. Ἰδιαιτέρα χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ περίπτωσι τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου τοῦ 1956, ὅταν τὸ δεύτερον σὲ ψήφους κόμμα κέρδισε τὴν κοινοβουλευτικὴν πλειοψηφία.

Τὰ καλπονοθευτικὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογικῶν συστημάτων στίς μεταπολεμικῆς ἐκλογῆς

	Ποσοστὰ %		Διαφορὰ %	
	ἐδρῶν	ψήφων	ἐδρῶν	ψήφων
α) Ἐκλογῆς τῆς 31.12.1946				
1. Ἡνωμένη Παράταξις Ἑθνικοφρόνων (Κ. Τσαλδάρης, Σ. Στεφανόπουλος, Π. Μαυρομιχάλης, Σ. Γονατῆς κ.ἄ.)	58,18	55,12	+	0,07
2. Ἐθνικὴ Πολιτικὴ Ἐνωσις (Σ. Βενιζέλος, Γ. Παπανδρέου, Π. Κανελλόπουλος)	19,21	19,28	—	0,07
3. Κόμμα Φιλελευθέρων (Θ. Σοφούλης)	13,55	14,39	—	0,84
4. Ἐθνικὸν Κόμμα Ἑλλάδος (Ν. Ζέρβας) κ.ἄ.	5,65	5,96	—	0,31
β) Ἐκλογῆς τῆς 5.3.1950				
1. Λαϊκὸν Κόμμα (Κ. Τσαλδάρης)	24,8	18,8	+	6
2. Κόμμα Φιλελευθέρων (Σ. Βενιζέλος)	22,4	17,24	+	5,16
3. Ἐθνικὴ Προοδευτικὴ Ἐνωσις Κέντρου (Ν. Πλαστήρας, Ε. Τσουδερός)	18	16,44	+	1,56
4. Δημοκρατικὸν Σοσιαλιστικὸν Κόμμα (Γ. Παπανδρέου)	14	10,67	+	3,33
5. Δημοκρατικὴ Παράταξις (Α. Σβῶλος, Ι. Σοφριανόπουλος, Ν. Σοφριανόπουλος, Ν. Γρηγοριάδης) κ.ἄ.	7,2	9,7	—	2,5
γ) Ἐκλογῆς τῆς 3.9.1951				
1. Ἑλληνικὸς Συναγερμὸς (Α. Παπάγος)	44,19	36,53	+	7,66
2. Ἐθνικὴ Προοδευτικὴ Ἐνωσις Κέντρου (Ν. Πλαστήρας)	28,69	23,49	+	5,2
3. Ἐνιαία Δημοκρατικὴ Ἀριστερὰ	3,87	10,57	—	6,7
4. Κόμμα Φιλελευθέρων	22,1	19,04	+	3,06
5. Λαϊκὸν Κόμμα κ.ἄ.	0,77	6,66	—	5,89
δ) Ἐκλογῆς τῆς 16.11.1952				
1. Ἑλληνικὸς Συναγερμὸς	52,3	49,22	+	33,08
2. Ἐνωσις ΕΠΕΚ-Φιλελευθέρων (Ν. Πλαστήρας - Σ. Βενιζέλος)	17,2	34,22	—	17,02
3. Ἐνιαία Δημοκρατικὴ Ἀριστερὰ κ.ἄ.	—	9,55	—	9,55
ε) Ἐκλογῆς τῆς 19.2.1956				
1. Ἐθνικὴ Ριζοσπαστικὴ Ἐνωσις (Κ. Καραμανλῆς)	55	47,38	+	7,62
2. Δημοκρατικὴ Ἐνωσις (Σ. Βενιζέλος, Γ. Παπανδρέου, Γ. Καρατάλης, Σ. Παπαπολίτης, Α. Μπαλτατζῆς, Κ. Τσαλδάρης, ΕΔΑ)	44	48,15	—	4,15
στ) Ἐκλογῆς τῆς 11.5.1958				
1. Ἐθνικὴ Ριζοσπαστικὴ Ἐνωσις	57	41,17	+	15,83
2. Ἐνιαία Δημοκρατικὴ Ἀριστερὰ	26,32	24,43	+	1,89
3. Κόμμα Φιλελευθέρων (Σ. Βενιζέλος, Γ. Παπανδρέου)	12	20,68	—	8,68
4. Προοδευτικὴ Ἀγροτικὴ Δημοκρατικὴ Ἐνωσις (Α. Μπαλτατζῆς, Σ. Μαρκεζίνης, Σ. Ἀλαμανῆς, Σ. Παπαπολίτης)	3,34	10,62	—	7,28
5. Ἐνωσις Λαϊκοῦ Κόμματος (Κ. Τσαλδάρης, Π. Κανελλόπουλος, Σ. Στεφανόπουλος) κ.ἄ.	1,34	2,94	—	1,6
ζ) Ἐκλογῆς τῆς 29.10.1961				
1. Ἐθνικὴ Ριζοσπαστικὴ Ἐνωσις	58,66	50,81	+	7,85
2. Ἐνωσις Κέντρου	33,34	33,66	—	0,32
3. Πανδημοκρατικὸ Ἀγροτικὸ Μέτωπο (ΕΔΑ, ΑΚΕ)	8	14,63	—	6,63

η) Έκλογές τής 3.11.1963

1. Ένωσις Κέντρου	46	42,04	+ 3,96
2. Έθνική Ριζοσπαστική Ένωσις	44	39,37	+ 4,63
3. Ένιαία Δημοκρατική Άριστερά	9,34	14,34	- 5
4. Κόμμα Προοδευτικών (Σ. Μικρεζίνη)	0,63	3,73	- 3,07

ο) Έκλογές τής 16.2.1964

1. Ένωσις Κέντρου	57	52,72	+ 4,28
2. ΕΡΕ - Προοδευτικοί	35,67	35,26	+ 0,41
3. Ένιαία Δημοκρατική Άριστερά	7,33	11,8	- 4,47

ι) Έκλογές τής 17.11.1974

1. Νέα Δημοκρατία	73	54,37	+ 18,63
2. Ένωση Κέντρου-Νέες Δυνάμεις	20	20,42	- 0,42
3. Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα	5	13,58	- 8,58
4. Ένωμένη Άριστερά κ.ά.	2,66	9,47	- 6,81

ια) Έκλογές τής 20.11.1977

1. Νέα Δημοκρατία	57	41,84	+ 15,16
2. Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα	31	25,34	+ 5,66
3. Ένωση Δημοκρατικού Κέντρου	5,33	11,95	- 6,62
4. Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας	3,66	9,36	- 5,7
5. Έθνική Παράταξις	1,6	6,82	- 5,16
6. Συμμαχία κ.ά.	0,66	2,72	- 2,04

ιβ) Έκλογές τής 18.10.1981

1. Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα	57,33	48,06	+ 9,27
2. Νέα Δημοκρατία	38,33	35,91	+ 2,42
3. Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας κ.ά.	4,33	10,99	- 6,56

2. Όσον αφορά ειδικότερα το εκλογικό σύστημα που τέθηκε σε ισχύ μετά την πολιτική αλλαγή του Ιουλίου 1974, αφού εγκρίθηκε ομόφωνα από την τότε λεγόμενη «Κυβέρνηση έθνικης ενότητας», αποτελεί μια μορφή υπερενισχυμένης μόνο στο όνομα αναλογικής και ισχύει μέχρι σήμερα, με βασικά αναλλοίωτα τα θεμελιακά του χαρακτηριστικά, έδωσε δέ τα αποτελέσματα που σημειώνονται στους τρεις τελευταίους παραπάνω πίνακες. Από τα αποτελέσματα αυτά προκύπτει πως παρά τις διαδοχικές έπουσιώδεις τροποποιήσεις του αποδείχτηκε περισσότερο ληστρικό - στις συγκεκριμένες συνθήκες από όλα τα εκλογικά συστήματα των τελευταίων προδικτατορικών χρόνων.

Συγκεκριμένα αυτό προέκυψε από το ότι :

1. Το εκλογικό μέτρο δέν υπολογίστηκε με το «σύν ένα» όπως είχε γίνει στις εκλογές του 1961, 1963, 1964, αλλά και σε παλαιότερες (1946, 1950).

2. Αυξήθηκε το ποσοστό των ψήφων για τη συμμετοχή στη β' κατανομή σε 17%, έναντι 15% στις εκλογές του 1961, 1963, 1964.

3. Δέν περιλήφθηκε ή διάταξη του εκλογικού νόμου που ίσχυσε στις εκλογές του 1963 και 1964, ότι στη β' κατανομή σε μια μείζονα περιφέρεια συμμετέχουν όλα τα αυτοτελή κόμματα που πήραν μια έδρα ή 10% των ψήφων στη μείζονα περιφέρεια.

Έτσι ειδικότερα, όπως προκύπτει από τους παραπάνω πίνακες, στις εκλογές του 1974, (ή Νέα Δημοκρατία) με το 54,37% των ψήφων πήρε το 73% των έδρων, ενώ ή Ένωμένη Άριστερά με 9,47% των ψήφων μόλις εξασφάλισε το 2,66% των έδρων και το ΠΑΣΟΚ με 13,58% των ψήφων το 5% των έδρων. Με άλλα λόγια, για την εκλογή ενός βουλευτή τής «Ν.Δ.» χρειάστηκαν 12.187 ψήφοι, ενώ χρειάστηκαν 58.098 ψήφοι για κάθε βουλευτή τής ΕΑ και 44.427 για κάθε βουλευτή του ΠΑΣΟΚ. Δηλαδή, ο εκλογικός νόμος προμοδότησε τη «Ν.Δ.» με 55 έδρες που άφαιρέσε αποκλειστικά από τις δυνάμεις τής αλλαγής. Πρόκειται για το μεγαλύτερο ποσοστό κλπ.ονοθευτικής προμοδότησης που πέτυχε ή Δεξιά μεταπολεμικά (18,63%) ύστερα από εκείνο των εκλο-

γών του 1952 (33%) που διεξήχθησαν με πλειοψηφικό ανάλογα ισχύουν και για τις εκλογές του 1977 και του 1981. Ειδικά στις τελευταίες εκλογές, 20 έδρες που, σύμφωνα με τις πιο στοιχειώδεις αρχές τής αναλογικής εκπροσώπησης έπρεπε να περιέλθουν στο ΚΚΕ τις μοιράστηκαν το ΠΑΣΟΚ και ή Ν.Δ., ανάλογα με την εκλογική τους δύναμη.

3. Όσο για τους άπώτερους, βαθύτερους και ουσιαστικούς στόχους αυτής τής εκλογικής τεχνικής, που έφάρμοσε μόνιμα ή Δεξιά από την έπελευθέρωση τής χώρας κι έπειτα για την τυπική νομιμοποίηση τής αντιλαϊκής πολιτικής τής, αποκάλυπτικά είναι ιδίως τα πρακτικά των συζητήσεων του Υπουργικού Συμβουλίου για τον εκλογικό νόμο του 1974. Από αυτά προκύπτει καθαρά ότι το ζητούμενο δέν ήταν το πως θα βρεθεί τρόπος για να εκφραστούν ακριβοδίκαια οι εκλογικές προτιμήσεις του λαού, αλλά το πως θα αντιμετωπισθούν οι ανερχόμενες προοδευτικές δυνάμεις, πως θα αποδυναμωθούν οι ψήφοι των δυνάμεων αυτών και πως αυτούς τους ψήφους θα τους οικειοποιηθούν και θα τους μοιραστούν οι συντηρητικότερες πολιτικές δυνάμεις, που μεταίχαν στην κυβέρνηση τής Έθνικης - όπως αυτοκαλούνταν - ενότητας.

Η παραμόρφωση του λαϊκού φρονήματος από τους εκλογικούς νόμους που ισχύσανε διαδοχικά στο χρονικό διάστημα που αναφέρθηκε έγινε πάντοτε στο όνομα τής εξασφάλισης αυτοδύναμης, σταθερής και ισχυρής κυβέρνησης.

Για τα είναι όμως πραγματικά, ουσιαστικά και αποτελεσματικά και όχι μόνο τυπικά αυτοδύναμη μια κυβέρνηση πρέπει να έχει κερδίσει την πλειοψηφία του λαού. Κυβερνήσεις που στηρίζουν την αυτοδυναμία τους στην εκλογική τεχνική, ούτε αυτοδύναμες είναι ούτε ισχυρές. Αυτές οι κυβερνήσεις, είτε το θέλουν είτε όχι, σέρνουν μαζί τους μια διάσταση. Τη διάσταση ανάμεσα στην έπιρροή τους στο λαό και στη δύναμή τους στη Βουλή. Και για να αντιμετωπίσουν τη διάσταση αυτή καταφεύγουν άναπότρεπτα στη δημιουργία, τον καταναγκασμό, άκόμα και τη βία.

Το ίδιο και ή σταθερότητα τής κυβέρνησης δέν μπορεί να στηριχθεί στην εκλογική τεχνική, όση πλειοψηφία και

αν τῆς δώσει. Καί ἡ πολιτική ἱστορία τῆς χώρας ἔχει νά παρουσιάσει χαρακτηριστικά παραδείγματα κυβερνήσεων, πού ἄν καί εἶχαν ἐξασφαλισμένη μεγάλη κοινοβουλευτική πλειοψηφία χάρι στο ἐκλογικό σύστημα, δέν μπόρεσαν οὔτε σταθερότητα, οὔτε δύναμη ν' ἀποκτήσουν. Γιατί ἡ σταθερότητα μιᾶς κυβέρνησης ἐξαρτιέται ἀπό τήν πολιτική της καί τὸ κατὰ πόσο ἀνταποκρίνεται στοὺς πόθους τοῦ λαοῦ. Καί μόνο τὰ κόμματα πού ἀκολουθοῦν πολιτική πού ὑπηρετεῖ ὄχι τὸ λαό, ἀλλὰ τὰ συμφέροντα τῆς πλουτοκρατίας καί τῶν μονοπωλίων, ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ τέτοιου εἶδους «σταθερότητα».

Βέβαια, χάρι στη λαϊκὴ πίεση καί τῆ συνεχῆ ἐνδυνάμωση τῶν προοδευτικῶν πολιτικῶν δυνάμεων σημειώθηκε μιὰ περιορισμένη βελτίωση στὸν ἐκλογικὸ νόμο τοῦ 1977. Ἐγινε, μὲ τὴν καθιέρωση τοῦ «σὺν ἕνα», μιὰ μικρὴ αὐξηση τῶν ἐδρῶν πού κατανεμόνται στὴν πρώτη κατανομή, περιορίστηκε λίγο ἡ λεία τῶν μεγάλων κομμάτων. Ἀλλὰ τὸ πρόβλημα τῆς ἐξασφάλισης τῆς ἀνόθευτης ἐκφρασης τῆς λαϊκῆς ἐτυμηγορίας δὲ λύθηκε. Γιατί τὸ ζήτημα δέν εἶναι σὲ τί βαθμὸ θά νοθεύεται τὸ λαϊκὸ φρόνημα καί τὸ ἐκλογικὸ ἀποτέλεσμα. Τὸ ζήτημα εἶναι νὰ διασφαλιστεῖ ἡ ἰσοδυναμία τῆς ψήφου τῶν ἐκλογέων, ἡ ἐλεύθερη ἐκφραση τῶν πολιτικῶν προτιμήσεων τοῦ λαοῦ.

4. Τὸ ΚΚΕ ὑποστηρίζει τὴν καθιέρωση ἑνὸς πάγιου ἐκλογικοῦ συστήματος, πού θά ἔχει ἀρχὴ τὴν ὅσο τὸ δυνατό μεγαλύτερη ἀντιστοιχία τοῦ ἐκλογικοῦ ἀποτελέσματος μὲ τὶς συγκεκριμένες πολιτικὲς ἐπιλογές τοῦ ἐκλογικοῦ σώματος καί θά δίνει τὴν δυνατότητα ἐκπροσώπησης στὴ Βουλὴ ὅλων τῶν πολιτικῶν τάσεων καί δυνάμεων πού πῆραν μέρος στὶς ἐκλογές. Τέτοιο ἐκλογικὸ σύστημα εἶναι ἡ ἀπλὴ ἀναλογικὴ. Μόνο ἡ ἀπλὴ ἀναλογικὴ μπορεῖ νὰ ἀναδείξει Βουλὴ, πού δὲ θά βρισκεται σὲ διάσταση μὲ τὴ συγκεκριμένη ἐκφραση τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας, σὰν θεμελιωδὴ νομικὴ ἀρχὴ τοῦ ἰσχύοντος πολιτεύματος.

Ἡ θέση αὐτὴ τοῦ ΚΚΕ ἀποτελεῖ ὄριμο αἶτημα τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ καί ὑποστηρίζεται ἀπὸ ὅλες τὶς δημοκρατικὲς πολιτικὲς δυνάμεις. Στὶς τελευταῖες μάλιστα ἐκλογές ὅλο τὰ δημοκρατικὰ κόμματα - μαζὶ καί τὸ ΠΑΣΟΚ - ὑποσχέθηκαν στὸν ἐλληνικὸ λαό καί περιέλαβαν στὰ προγράμματά τους τὴν καθιέρωση τῆς γνήσιας καί ἀνόθευτης ἀπλῆς ἀναλογικῆς.

Εἰδικότερα τὸ ΠΑΣΟΚ στὸ Κυβερνητικὸ του πρόγραμμα («Συμβόλαιο μὲ τὸ λαό» - Αὐγούστος 1981) δεσμεύτηκε ὅτι «θὰ προωθήσει τὴν καθιέρωση συστήματος ἀπλῆς ἀναλογικῆς γιὰ νὰ καταγράφεται ἡ λαϊκὴ βούληση χωρὶς παραμορφώσε ρ».

Καί εἶναι χαρακτηριστικὰ τὰ ὅσα ὑπογράμμισε ἀπὸ τὸ βῆμα τῆς Βουλῆς κατὰ τὴ συζήτηση τοῦ Ν. 626/77 γιὰ τὴν τροποποίηση τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου ὁ τότε κοινοβουλευτικὸς ἐκπρόσωπος καί εἰσηγητῆς τοῦ ΠΑΣΟΚ.

«Ἡ ἀπλὴ ἀναλογικὴ δέν ἔχει καμμία ἀνάγκη, οὔτε τοῦ «σὺν ἕνα», οὔτε τοῦ «πλὴν ἕνα», οὔτε ἄλλης τινὸς μεταβολῆς, ἐάν αὐτὴ καθ' ἑαυτὴ λειτουργήσει σὲ τρεῖς κατανομές: Τὴν πρώτη στὴν εὐρεία περιφέρεια, τὴ δεύτερη στὴν εὐρύτερη καί τὴν τρίτη σὲ ὁλόκληρὴ τὴ Χώρα. Τότε δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου, ἀποδίδεται πλήρως ἡ ἀπογραφή τῶν πολιτικῶν δυνάμεων ἐνὸς τόπου. Σ' αὐτὴν τὴν ἀπλὴ ἀναλογικὴ πιστεύει τὸ ΠΑΣΟΚ ἀπόλυτως, γιατί ἀποτελεῖ τὴν καλλίτερη ἐκφραση τῆς δημοκρατίας, τὴ γνήσιότερη ἀπόδοση τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας, στὴν ὁποία ἰδιαίτερα πιστεύει τὸ ΠΑΣΟΚ. Γιατί ἐάν ἡ λαϊκὴ κυριαρχία ὑποχρωθεῖ νὰ ἐκφραστεῖ σὲ ἄλλα σχήματα, πού θά ἐπιβάλλει ἕνα ἄλλο ἐκλογικὸ σύστημα, πλὴν τῆς ἀπλῆς ἀναλογικῆς, τότε εἶναι βέβαιο, ὅτι ὁ λαὸς δέν μπορεῖ νὰ ἐκδηλώσει γνήσια, ἐλεύθερα καί ἀβίαστα, τὴν πραγματικὴ του βούληση.

Ἄς μὴ παρεξηγηθεῖ, ὅμως, αὐτὴ ἡ κατηγορηματικὴ τοποθέτηση τοῦ ΠΑΣΟΚ ὑπὲρ τῆς ἀπλῆς ἀναλογικῆς, ὅτι σημαίνει ὅποιαδήποτε κομματικὴ ἀδυναμία. Τὸ ΠΑΣΟΚ, καί ἰδιαίτερα ὁ Πρόεδρος του, εἶναι γνωστὸ σὲ ὅλους στὴν αἴθουσα αὐτὴ, ὅτι χάρις στὶς ἰδέες του καί στὴ ἐμμονὴ ἐπὶ τῶν ἀρχῶν του δέν γίνονται ἰσοδυναμίες κομματικῆς θέσε

στὴν πολιτικὴ ἱεραρχία τοῦ τόπου μας. Ἀκριβῶς καί μόνον γιατί πιστεύει ἀπόλυτα, ὅτι ἡ ἀθέτηση καί ἡ παράβαση τῶν ἀρχῶν του εἶναι ἡ μεγαλύτερη, ἂν θέλετε, προδοσία ἐναντὶ τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ».

Ἀλλὰ καί ὁ Πρόεδρος τοῦ ΠΑΣΟΚ μιλῶ τας στὴ Βουλὴ μὲ τὴν ἴδια εὐκαίρια ἐπισήμανε ὅτι «ἡ ἐνισχυμένη ἀναλογικὴ εἶναι ἀπονηρὸν τέκνον» τοῦ ἐκλογικοῦ πολιτικοῦ βίου καί μόνον. Καί γι' αὐτὸ δέν ὑπεισχυρόμαστε στὴ συζήτηση τοῦ 15% τοῦ 17% ἢ τοῦ 25%, ἢ τοῦ σὺν ἢ τοῦ πλὴν. Ἀποτελεῖ μεθόδευση γιὰ νὰ ἐπιτευχθεῖ ἡ μετατροπὴ μειοψηφῶν στὸ λαὸ σὲ κοινοβουλευτικὲς πλειοψηφίες».

Ἐν τούτοις, μετὰ τὶς ἐκλογές τοῦ Ὀκτώβριου 1981 καί τὴν ἄνοδο τοῦ ΠΑΣΟΚ στὴν Κυβέρνηση τῆς χώρας, ἔρχισε νὰ διαφαίνεται, τελευταία μάλιστα μὲ βεβαιότητα ὅτι τὸ κυβερνητικὸ κόμμα ἐγκαταλείπει τὴν προεκλογικὴ δέσμευσή του στὸν ἐλληνικὸ λαό γιὰ τὴν καθιέρωση τῆς ἀπλῆς καί ἀνόθευτης ἀναλογικῆς ὥστε νὰ μπορεῖ ὁ λαὸς νὰ ἐκφράξει τὴ θέλησή του «χωρὶς παραμορφώσεις», καί γίνεται λόγος γιὰ κάποιο σύστημα «ἀπλῆς» ἀναλογικῆς πού κάθε ἄλλο παρὰ θὰ ἐξασφαλίζει τὴ γνήσιότητα τῆς λαϊκῆς ἐτυμηγορίας καί στὴν οὐσία θὰ πρόκειται γιὰ κάποια παραλλαγή τοῦ ἰσχύοντος ἐκλογικοῦ συστήματος. Εἶναι χαρακτηριστικὸ τὸ γεγονός ὅτι ἡ Κυβέρνηση ἔφερε γιὰ ψήφιση στὴ βουλὴ τὸ νομοσχέδιο γιὰ τὴν κατάργηση τοῦ σταυροῦ προτίμησης ἀποσπασμένο ἀπὸ τὸ πρωταρχικὸ πρόβλημα τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος καί ἀρνήθηκε νὰ ἐπιβιώσει - ἂν καί τῆς ζητήθηκε ἐπίμονα - τὴ διακήρυξή της γιὰ τὴν ἀπλὴ καί ἀνόθευτη ἀναλογικὴ πού περιλαμβάνεται στὸ προεκλογικὸ Κυβερνητικὸ Πρόγραμμά της. Καί ἀκόμη πῶς σαφεῖς εἶναι οἱ ἀπόψεις πού ἐκφράσε ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Χώρας, σὲ πρόσφατη συνάντησή του μὲ τοὺς πολιτικοὺς συντάκτες τῶν ἀθηναϊκῶν ἡμερησίων, ὑπὲρ ἑνὸς συστήματος πού θὰ πριμοδοτεῖ τὰ δύο μεγάλα κόμματα γιὰ νὰ μποροῦν νὰ σχηματίζουν αὐτοδύναμη Κυβέρνηση».

Τὸ ΚΚΕ μπροστὰ στὴν ἀρνητικὴ τοποθέτηση τῆς κυβέρνησης πάνω στὸ καίριο αὐτὸ ζήτημα γιὰ τὴν πολιτικὴ ζωὴ τοῦ τόπου καί τὴν κατοχύρωση τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας, ἐπαναλαμβάνει καί στὴν παρῶσα Βουλὴ τὴν πρωτοβουλία νὰ καταθέσει πρόταση νόμου γιὰ τὴν θέσπιση τῆς ἀπλῆς καί ἀνόθευτης ἀναλογικῆς σὲν ἐκλογικὸν σύστημα, πού πρέπει νὰ βρεθεῖ ὁ πρόσφορος τρόπος γιὰ νὰ παγιωποιηθεῖ καί πιστεύουμε ὅτι μὲ τούτῃ τὴν πρωτοβουλία διεκμηνεύουμε τὶς ἀνησυχίες καί τὴ θέληση τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ.

Β. Τὸ κρίσιμο στάδιο τῆς ἐκλογικῆς διαδικασίας, στὸ ὁποῖο ἡ ἀναλογικὴ ἢ διατηρεῖ πραγματικὰ τὸ χαρακτήρα τῆς ἢ γίνεται μεθοδολογία λαφυραγωγίας τῶν ψήφων τῶν ἀντιπάλων κομμάτων, εἶναι τὸ στάδιο τῆς κατανομῆς τῶν ἐδρῶν. Αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ στάδιο ἔχει ὀργανώσει ἡ ἰσχύουσα νομοθεσία μὲ τέτοιο τρόπο, ὥστε νὰ πραγματοποιοῦνται τὰ ἀπαράδεκτα ἀποτελέσματα, πού ἐπισημάνθηκαν παραπάνω.

Τὸ ἀντίθετο ἀκριβῶς πραγματοποιεῖ ἡ πρόταση νόμου πού ὑποβάλλεται στὴν κρίση τῆς Βουλῆς. Καί γι' αὐτὸ στηρίζεται στὴν ἀντίθετη ἀκριβῶς μεθοδολογία. Μεθοδολογία ἐξ ἄλλου δοκιμασμένη ἀπὸ τὴν πολλαπλὴ ἐφαρμογὴ τῆς ἀναλογικῆς σ' ἕνα πλῆθος χωρῶν καί τὴ χώρα μας.

Τὰ στοιχεῖα τῆς μεθοδολογίας αὐτῆς προκύπτουν μὲ σαφῆνεια καί ἀπὸ μόνο τὸ κείμενο. Ἐν τούτοις γιὰ νὰ αἰτιολογηθοῦν τὰ ἐπισημαίνουμε:

1. Διατηροῦνται οἱ τρεῖς κατανομές ἐδρῶν καί ἀρμόδια γιὰ τὴν ἐνέργεια καί τῶν τριῶν ζαναγίνονται τὰ καί ἱστορικὰ καθιερωμένα ὅργανα τῆς Δικαστικῆς Λειτουργίας.

2. Στὴ δεύτερη καί τρίτη κατανομὴ ἐδρῶν μετέχουν ὅλα τὰ κόμματα ἢ συνασπισμοὶ κομμάτων. Ἀποκλεισμοὶ ὁποιοῦδήποτε, μὲ ὅποιοδήποτε ποσοστὸ κριτήριο (ἀριθμὸ ὑψηφῶν, ἀριθμὸ ἐκλογικῶν περιφερειῶν πού καλύπτουν ὀλιγὰ ἢ μερικὰ σὲ κάποιο ποσοστὸ, ἀριθμὸ ψήφων πού ἔχουν κέρσειν)

ἀποτελεί μεθοδολογία πριμοδότησης τῶν ἄλλων κομμάτων, νόθευση τῶν δημοκρατικῶν ἀρχῶν.

Ὅσο γιὰ τὶς οὐσιαστικὰ ἀσήμαντες πολιτικὲς κινήσεις, ποὺ δὲν ἀποκλείεται νὰ παρεμβληθοῦν στὴν ἐκλογικὴ διαδικασία, αὐτὲς ἐκκαθαρίζονται ἀπὸ τὴν ψῆφο τῶν ἐκλογέων. Οἱ ψῆφοι ὅμως αὐτοί, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ χρησιμοποιηθοῦν γιὰ τὴ διόγκωση τῆς πραγματικῆς ἐκλογικῆς δυνάμεως ἐνὸς ἄλλου κόμματος.

Ἡ περίπτωση ἐξ ἄλλου τῶν μεμονωμένων ὑποψηφίων καὶ τῶν ἀνεξάρτητων συνδυασμῶν εἶναι διαφορετικὴ. Καὶ οἱ δύο ἀπευθύνονται σὲ ὀρισμένη ἢ ἔστω καὶ μερικὲς ὀρισμένες ἐκλογικὲς περιφέρειες. Ἡ παρουσία τους στὴ μεγαλύτερη ἢ τὴν Ἐπικράτεια ἀποκρούεται ἀπὸ τὴν ἴδια τὴ φύση τῶν πολιτικῶν τους φιλοδοξιών. Ἡ ἴδια ὅμως, παραπάνω ἀρχὴ ἐπιβάλλει τὴ μὴ μεταφορὰ τῶν ὑπολοίπων τους στὴ δευτέρη καὶ τρίτη κατανομή.

3. Ἀποφασιστικὸ στοιχεῖο γιὰ τὴν πραγματικὴ λειτουργία τῆς ἀναλογικῆς εἶναι ἡ διαμόρφωση τοῦ ἐκλογικοῦ μέτρου καὶ στὶς τρεῖς κατανομές. Ὅσο ψηλότερο εἶναι τὸ ἐκλογικὸ μέτρο, τόσο περισσότερες ἔδρες μεταθέτονται στὴ δευτέρη ἢ καὶ στὴν τρίτη κατανομή, τόσο «ἀντιαναλογικῆ» εἶναι ἡ λειτουργία τῆς ἀναλογικῆς. Αὐτό, ἄλλωστε, εἶναι ἐκεῖνο ποὺ στήριξε τὰ διάφορα παραλλακτικὰ τῆς ἀναλογικῆς συστήματα («αὐτόματη ἀναλογικῆ», «ἀναλογικῆ τοῦ ἰσχυρότερου μέσου δρου», «ἀναλογικῆ τῶν μονῶν ἀριθμῶν»), ποὺ ὅμως πρακτικὰ ἀποδείχθηκαν συστήματα πριμοδοτικὰ καὶ γι' αὐτὸ ἔχουν υἱοθετηθεῖ, ἂν καὶ ἐκλεκτικὰ καὶ μόνο σὲ δευτεροῦντα ζητήματα, ἀπὸ τὴν ἰσχύουσα νομοθεσία.

Μοναδικός, συνεπῶς, τρόπος πραγματικῆς λειτουργίας τῆς ἀναλογικῆς εἶναι ἡ διαμόρφωση τοῦ ἐκλογικοῦ μέτρου καὶ στὶς τρεῖς κατανομές σὲ χαμηλὸ ἐπίπεδο.

Εἶναι πλάνη πλατεῖα διαδεδομένη, ὅτι αὐτὸ πραγματοποιεῖται μὲ τὸ «σὺν ἕνα». Τὸ «σὺν ἕνα» συντελεῖ βέβαια, σὲ κάποιον, ἀπόλυτα ἀνεπαρκῆ βαθμὸν στὴ διαμόρφωση τοῦ ἐκλογικοῦ μέτρου, ἔστω καὶ μόνο στὴν πρώτη κατανομή. Ἀλλὰ συγχρόνως ἀποτελεῖ στὴν πραγματικότητά μιὰ ἰδιαίτερη μέθοδο πριμοδότησης τῶν μικρῶν περιφερειῶν σὲ βάρος τῶν μεγάλων, συνεπῶς ἔμμεσα, στὶς ἰδιόμορφες συνθῆκες τῆς χώρας μας, ἐκείνων τῶν πολιτικῶν δυνάμεων, ποὺ διὰ τὸς γνωστούς λόγους (μακρόχρονη συνεχῆς ἄσκηση τῆς ἐξουσίας καὶ καλλιέργεια τοῦ συστήματος τῆς ἐκλογικῆς πελατείας, ποὺ δὲ θὰ καταργηθεῖ αὐτόματα μὲ τὴν κατάργηση τοῦ σταυροῦ προτίμησης), εἶναι προνομιοῦχες στὴν ἐκδήλωση ἐπιρροῆς στὶς μικρὲς περιφέρειες.

Ἐξ ἄλλου εἶναι αὐτονόητο ὅτι ἡ χρησιμοποίησις κλασματικοῦ συντελεστῆ (π.χ. σὺν 7, ἐπὶ τὸ μισὸ ἢ τὸ τρίτο) εἶναι ἀδύνατη γιὰ τὶς μονοεδρικές περιφέρειες καὶ τὶς πολυεδρικές μὲ ὀρισμένους ἀριθμούς ἔδρων (π.χ. 3 : 1/2 ἢ 5 : 1/3). Θὰ ἦσαν ὅμως ὑπερβολὴ ἡ υἱοθέτηση τῆς θεωρητικῆς ὀρθῆς λύσης τῆς διαμόρφωσης τοῦ ἐκλογικοῦ μέτρου μὲ βάση τὸ ἀκέραιον πολλαπλάσιον (π.χ. τὸ διπλὸ ἢ τὸ τριπλὸ) τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἔδρων. Στὶς ἰδιόμορφες συνθῆκες, μαζὶ καὶ τὶς γεωγραφικὲς, τῆς χώρας μας, οἱ μικρὲς περιφέρειες εἶναι συνήθως καθυστερημένες καὶ συχνὰ ἀπομονωμένες. Μιὰ λογικὴ εὐνοια γιὰ χάρη τους, ἢ δυνατότητα μιᾶς ἐντονότερης παρουσίας στὸ δημόσιο βίον τῆς χώρας, εἶναι λογικὴ.

Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς υἱοθετεῖται τὸ ἐνδιάμεσο σύστημα διαμόρφωσης τοῦ ἐκλογικοῦ μέτρου μὲ βάση τὸν ἀριθμὸ τῶν ἔδρων, αὐξημένο κατὰ ἀνοῦσα ἀριθμητικὴ κλίμακα (μιὰ ὡς πέντε μονάδες), ἀνάλογα μὲ τὸν ἀριθμὸ των, ἀπὸ μέχρι πέντε ὡς περισσότερες τῶν εἴκοσι.

4. Τὸ πρόβλημα τῶν μικρῶν περιφερειῶν, ἰδιαίτερα δὲ τῶν μονοεδρικῶν, ἀντιμετωπίζεται μὲ τὰ ἴδια κριτήρια καὶ ἀπὸ διπλῆ ἀποψη.

Πρῶτα, ἀπὸ τὴ ἀποψη τῆς οὐσιαστικῆς μετάπτωσης τῆς ἀναλογικῆς σὲ πλειοψηφικὴ, μὲ τὴν ἀρχὴ ὅτι ἀκόμα καὶ στὴ μονοεδρικὴ περιφέρεια ἡ κατάληψη τῆς ἔδρας προϋποθέτει ἐπιτυχία τοῦ ἐκλογικοῦ μέτρου. Ἀλλίως ἢ ἔδρα καὶ οἱ ψῆφοι

ἄλλων τῶν κομμάτων ἢ συνασπισμῶν κομμάτων μεταφέρονται στὴ δευτέρη κατανομή.

Ἐπειτα, ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς δημιουργικῆς μορφῆς συμμετοχῆς τῆς μικρῆς περιφέρειας στὸ δημόσιο βίον τῆς χώρας, μὲ τὴν ἀρχὴ ὅτι οἱ ἔδρες τῆς τρίτης κατανομῆς διατίθενται προνομιακὰ στὶς ἐκλογικὲς περιφέρειες στὶς ὁποῖες τὸ κόμμα ἢ ὁ συνασπισμὸς κομμάτων ποὺ τὶς δικαιούνται δὲν πῆρε καμιά ἔδρα. Ἔτσι, ἐξασφαλίζεται γιὰ τὶς μικρὲς περιφέρειες, τουλάχιστο τὶς δυεδρικές καὶ πάνω, ἡ δυνατότητα ἢ συμμετοχῆς τους στὸ δημόσιο βίον τῆς χώρας νὰ μὴ εἶναι μονοδιάστατη, μὲ τὴν ἀντιπροσώπευσή τους ἀπὸ ἕνα κόμμα, ἀλλὰ πολυδιάστατη.

5. Στὴ δευτέρη καὶ τρίτη κατανομή τὸ «σὺν ἕνα» λειτουργεῖ, ὅπως εἶναι γνωστὸ, διαφορετικὰ ἀπ' ὅτι στὴν πρώτη καὶ τοῦτο γιὰτὶ στὶς ἐπόμενες κατανομές ὁ ἀριθμὸς τῶν ἔδρων ποὺ πρέπει νὰ κατανεμηθεῖ εἶναι μικρὸς γιὰ κάθε ἐκλογικὴ περιφέρεια. Ἀποτελεῖ ὅμως προϋπόθεση γιὰ νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ πραγματικὴ ἀναλογικὴ κατανομή αὐτῶν τῶν ἔδρων. Γι' αὐτὸ καὶ εἰσάγεται.

6. Καὶ οἱ τρεῖς κατανομές στηρίζονται ἀπόλυτα καὶ χωρὶς καμιά ἐξαιρέση στὴ λειτουργία τῆς μαθηματικῆς ἀναλογίας. Κι' αὐτὸ μέχρι τὴν ἔσχατη κατανομή ἔδρων, ποὺ προσκυρώνονται στὰ κόμματα ἢ τοὺς συνασπισμοὺς κομμάτων, ποὺ παρουσιάζουν τὰ μεγαλύτερα τελικὰ ὑπόλοιπα.

Καταργεῖται δηλαδή κάθε, ἔστω καὶ τάχα δευτεροῦσα ἢ δῆθεν ἀσήμαντη προτίμηση καὶ πριμοδότηση πρὸς τὰ ἰσχυρότερα κόμματα ἢ συνασπισμοὺς κομμάτων.

7. Αὐτὴ δὲ ἡ ἀρχή, τοῦ ἀποκλεισμοῦ κάθε προτίμησης καὶ πριμοδότησης, ἀκολουθεῖται καὶ γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν ἀναπόφευκτων ποὺ μπορεῖ νὰ παρουσιάσει ἡ λειτουργία τῆς μαθηματικῆς ἀναλογίας, ὅπως εἶναι : ἡ ἐξάντληση τῶν ἔδρων μιᾶς ἐκλογικῆς περιφέρειας ἀπὸ τὴν πρώτη κατανομή, ἡ ἐμφάνιση (ἐξ αἰτίας τῆς παράλειψης τῶν κλασμάτων) τῶν ἰδίων ἀριθμητικῶν δεδομένων γιὰ δύο ἢ περισσότερα κόμματα ἢ συνασπισμοὺς κομμάτων χωρὶς νὰ εἶναι δυνατὸ νὰ ἱκανοποιηθοῦν ὅλα καὶ ἡ μὴ ταυτότητα (ἐξ αἰτίας τῆς ἀνισότητος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ψηφοφόρων τῶν ἐκλογικῶν περιφερειῶν, ποὺ περιλαμβάνονται στὴ μεγαλύτερη) τῶν ἀριθμῶν τῶν ἔδρων ποὺ πρέπει καὶ τῶν ἔδρων ποὺ μπορεῖ νὰ καταλάβει ἕνα κόμμα ἢ συνασπισμὸς κομμάτων στὴ μεγαλύτερη περιφέρεια.

Σ' ὅλες αὐτὲς τὶς περιπτώσεις οἱ ἔδρες ποὺ δὲν μποροῦν νὰ κατανεμηθοῦν μὲ βάση τὴ μαθηματικὴ ἀναλογία καὶ τὰ ὑπόλοιπα ποὺ δὲν μποροῦν νὰ χρησιμοποιηθοῦν μεταφέρονται στὴν ἐπόμενη κατανομή.

Γ. Πέρα ἀπὸ τὴν καθιέρωση τῆς ἀπλῆς ἀναλογικῆς, ἡ πρόταση νόμου καλύπτει καὶ εἰδικότερα ζητήματα :

Πρῶτα, τὴν κατάργηση τοῦ ψηφοδέλιου Ἐπικρατείας (ἄρθρο 2). Ὁ θεσμὸς προκάλεσε ἐπιφυλάξεις δίκαιες, ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή ποὺ προτάθηκε μὲ τὸ Κυβερνητικὸ Σχέδιο τοῦ Συντάγματος. Ὅπως ὅποτε σήμερα, μετὰ τὴν κατάργηση τοῦ σταυροῦ προτίμησης, ἔπαψε πιά νὰ ἔχει ὅποιαδήποτε, ἔστω καὶ πρακτικὴ, πολιτικὴ σκοπιμότητα.

Ἐπειτα, τὴν καθιέρωση μιᾶς στοιχειώδους πρόνοιας γιὰ τὴν ἀποτροπὴ διπλοψηφιών τῶν ψηφοφόρων ποὺ ψηφίζουν μὲ τοὺς εἰδικούς ἐκλογικούς καταλόγους καὶ γιὰ τὸν πληρέστερο ἔλεγχον τῶν σχετικῶν στοιχείων (ἄρθρο 4, παρ. 1).

Ἐπίσης, τὴν ἀποστολὴν στὸ Πρωτοδικεῖο ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ψηφοδέλτια καὶ τῶν φακέλων, ἀφοῦ καὶ αὐτοὶ μποροῦν νὰ στοιχειοθετήσουν ἀκυρότητες τοῦ ἐκλογικοῦ αποτελέσματος, ὅπως ἄλλωστε προβλέφθηκε καὶ γιὰ τὶς δημοτικὲς ἐκλογές.

Τέλος, περιλαμβάνονται ὀρισμένους διατάξεις γιὰ καθαρὰ τεχνικὰ ζητήματα, ποὺ ὅμως παρουσιάζουν ἀξιόλογο πρακτικὸν ενδιαφέρον (ἄρθρο 3, ἄρθρο 4 παρ. 2 καὶ ἄρθρο 10).

Ἐπί πλέον, εἶναι ἀνμφισβήτητο πὼς ἡ ἰσχύουσα ἐκλογικὴ νομοθεσία πρέπει νὰ συμπληρωθεῖ ἄμεσα μὲ τὶς ἀναγκαῖες διατάξεις πού θὰ ρυθμίζουν τὴν ψηφοφορία τῶν μεταναστών, τῶν σπουδαστῶν ἐξωτερικοῦ καὶ τῶν ναυτεργατῶν. Τὸ θέμα αὐτὸ ὅμως, ἐξαιτίας τῆς σοβαρότητάς του ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ ἀντικείμενο μελέτης διακομματικῆς ἐπιτροπῆς, ὥστε νὰ δοθεῖ ἡ καλύτερη δυνατὴ καὶ εὐρύτερης παραδοχῆς λύση στὰ πρακτικὰ προβλήματα πού παρουσιάζει.

Ἀθήνα, 7 Ἰανουαρίου 1982.

Οἱ προτείνοντες Βουλευτές.

Χ. Φλωράκης, Ν. Καλούδης, Γ. Φαράκος, Α. Ἀμπατιέλος, Κ. Λουλές, Κ. Κάσπος, Κ. Βασάλος, Μ. Δαμανάκη, Δ. Μαυροδόγλου, Δ. Σαχίνης, Μ. Θεοδωράκης, Αἰμ. Ὑψηλάντη, Κ. Νάσης.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Καθιέρωση τῆς ἀπλῆς ἀναλογικῆς, ἀντικατάσταση τῶν σχετικῶν διατάξεων καὶ τροποποίηση ἄλλων τῆς ἰσχυούσας νομοθεσίας γιὰ τὴν ἐκλογή βουλευτῶν.

Ἄρθρο 1.

Ἀριθμὸς Βουλευτῶν - Βουλευτικὲς Ἔδρες.

Ἡ παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Π.Δ. 985/81 ἀντικαθίσταται ἔτσι :

«1. Ὁ ἀριθμὸς τῶν Βουλευτῶν σ' ὅλη τὴν Ἐπικράτεια ὀρίζεται σὲ τριακόσιους (300), πού ἐκλέγονται στὶς ἐκλογικὲς περιφέρειες κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν παρ. 2 ἕως 5 τοῦ παρόντος ἄρθρου».

Ἄρθρο 2.

Κατάργηση τοῦ ψηφοδελτίου Ἐπικρατείας.
Τὸ ἄρθρο 3 τοῦ Π.Δ. 895/81 καταργεῖται.

Ἄρθρο 3.

Χορήγηση ἐκλογικῶν καταλόγων.

Τὸ ἐδάφιο β' τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Π.Δ. 895/81 ἀντικαθίσταται ἔτσι :

«Τὰ κατὰ τὸν κανονισμὸ τῆς Βουλῆς ἀναγνωρισμένα κόμματα, καθὼς καὶ ἐκεῖνα πού συμμετέχουν στὶς ἐκλογές μὲ συνδυασμοὺς πού καλύπτουν τὰ 2/3 τουλάχιστον τῶν ἐδρῶν ὅλης τῆς Ἐπικρατείας, δικαιούνται δωρεὰν μιᾶς πλήρους σειρᾶς τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων τοῦ Κράτους».

Ἄρθρο 4.

Εἰδικοὶ ἐκλογικοὶ κατάλογοι πολιτικῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ στρατιωτικῶν.

1. Ἡ παρ. 10 τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ Π.Δ. 895/81 ἀντικαθίσταται ἔτσι :

«10. Τὰ ἐκλογικὰ βιβλιάρια ἐπιστρέφονται στὶς οἰκεῖες ὑπηρεσίες ἢ μονάδες μετὰ τὴν συμπλήρωση τῶν προθεσμιῶν πού ὀρίζονται στὴν παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 25, τοῦ Κώδικα γιὰ τὸ Ἀνώτατο Εἰδικὸ Δικαστήριον (Ν. 345/76).

Οἱ οἰκεῖες ὑπηρεσίες ἢ μονάδες συνεχίζουν μετὰ τὴν ἐνέργεια τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν καὶ σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου τὴν τήρηση τῶν καταστάσεων».

2. Στὸ ἄρθρο 28 τοῦ Π.Δ. 895/81 προστίθεται παράγρ. πού ἔχει ἔτσι :

«2. Κυρωμένον ἀντίγραφο τῶν εἰδικῶν καταλόγων παρέχεται ἀπὸ τὸ Νομάρχην δωρεὰν καὶ στὰ πολιτικὰ κόμματα πού μετέχουν στὶς ἐκλογές καὶ ἔχουν καταρτίσει στὴν περιφέρεια συνδυασμὸ πού καλύπτει τὰ 2/3 τῶν ἐδρῶν τῆς».

Ἄρθρο 5.

Διαβίβαση ἐκλογικῶν ὑλικῶν στὸ Πρωτοδικεῖο.

Τὸ πρῶτο ἐδάφιο τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 87 τοῦ Π.Δ. 895/1981 τροποποιεῖται ἔτσι :

«Ἡ ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς ὑποχρεοῦνται, εὐθὺς μετὰ τὸ πέρας τῆς διαλογῆς νὰ περικλείσουν κατὰ τὸ πρωτόκολλο τῆς ψηφοφορίας, τὸ βιβλίον πρακτικῶν τῶν πινάκων τῆς διαλογῆς καὶ τὰ τυχόν ἄλλα ἐκλογικὰ ἔγγραφα, καθὼς καὶ τὰ θέματα τῶν ψηφοδελτίων τακτοποιημένα κατὰ συνδυασμοὺς ἢ μεμονωμένους ὑποψηφίους καὶ μὲ τὴν σειρά πού ἀριθμήθηκαν, ἐπίσης δὲ καὶ τοὺς φακέλους, μέσα σὲ σάκκο πού σφραγίζεται ἀπ' αὐτοὺς».

Ἄρθρο 6.

Πρώτη κατανομή ἐδρῶν.

1. Ἡ πρώτη φράση τοῦ ἐδ. α' τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 88 τοῦ Π.Δ. 895/81 ἀντικαθίσταται ἔτσι :

«Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ διαιρεῖται τὸ σύνολο τῶν ἐγκυριῶν ψηφοδελτίων τῆς ἐκλογικῆς περιφέρειας μὲ τὸν ἀριθμὸ τῶν ἐδρῶν τῆς αὐξημένο : α) κατὰ ἓνα, ἂν πρόκειται γιὰ ἐκλογικὴ περιφέρεια πού ἐκλέγει μέχρι πέντε βουλευτές, β) κατὰ δύο, ἂν πρόκειται γιὰ ἐκλογικὴ περιφέρεια πού ἐκλέγει ἀπὸ ἐξῆς ὡς δέκα βουλευτές, γ) κατὰ τρία, ἂν πρόκειται γιὰ ἐκλογικὴ περιφέρεια πού ἐκλέγει ἀπὸ ἔντεκα ὡς δέκα πέντε βουλευτές, δ) κατὰ τέσσερα, ἂν πρόκειται γιὰ ἐκλογικὴ περιφέρεια πού ἐκλέγει ἀπὸ δέκα ἐξῆς ὡς εἴκοσι βουλευτές, ε) κατὰ πέντε, ἂν πρόκειται γιὰ ἐκλογικὴ περιφέρεια πού ἐκλέγει περισσότερους ἀπὸ εἴκοσι βουλευτές».

2. Τὸ ἐδάφιο β' τῆς παρ. 4 τοῦ ἴδιου ἄρθρου, ἀντικαθίσταται ἔτσι :

«Σὲ ἐκλογικὴ περιφέρεια πού ἐκλέγει ἓνα μόνο βουλευτὴ, ἢ ἔδρα παραχωρεῖται στὸ κόμμα πού συγκέντρωσε τὸ ἐκλογικὸ μέτρο, ἄλλως οἱ ψῆφοι ὅλων τῶν κομμάτων μεταφέρονται στὴ δεύτερη κατανομή».

3. Τὰ ὑπεδάφια (στ) καὶ (ζ) τοῦ ἐδ. α' τῆς παρ. 7 τοῦ ἴδιου ἄρθρου ἀντικαθίστανται ἔτσι :

«(στ) τὸ ἐκλογικὸ μέτρο, (ζ) - τὸ στ, η) - τὸ ζ - καὶ θ) τὰ ὑπόλοιπα πού δὲν χρησιμοποιήθηκαν γιὰ τὴν κατάληψη ἔδρας γιὰ κάθε κόμμα ἢ συνασπισμὸ κομμάτων».

4. Ἡ παρ. 9 τοῦ ἴδιου ἄρθρου 88 ἀντικαθίσταται ἔτσι :

«9. Κεκυρωμένον ἀντίγραφο τοῦ παραπάνω πίνακα, πού πρέπει νὰ καταρτιστεῖ στὸ συντομότερο δυνατό χρόνο, στέλνεται ἀμέσως στὸν Πρόεδρο τοῦ Πρωτοδικείου, στὸν Πρόεδρο τοῦ Ἐφετείου, τοῦ ἀρμόδιου γιὰ τὴν δεύτερη κατανομὴ σύμφωνα μὲ τὸ ἐπόμενο ἄρθρο 89, στὸν Πρόεδρο τῆς Βουλῆς καὶ στὸ Ὑπουργεῖο τῶν Ἐσωτερικῶν».

Ἄρθρο 7.

Δεύτερη κατανομή ἐδρῶν.

Οἱ παρ. 3 ὡς καὶ 13 τοῦ ἄρθρου 89 τοῦ Π.Δ. 895/81 ἀντικαθίστανται μὲ τὶς παρακάτω :

«3. Ἀρμόδια γιὰ τὴν ἐνέργεια τῆς δεύτερης κατανομῆς εἶναι τὰ Ἐφετεῖα :

- Τῆς Ἀθήνας γιὰ τὴν Α' Περιφέρεια,
- Τοῦ Ναυπλίου γιὰ τὴ Β' Περιφέρεια,
- Τῆς Πάτρας γιὰ τὴ Γ' Περιφέρεια,
- Τῆς Κέρκυρας γιὰ τὴ Δ' Περιφέρεια,
- Τῆς Λάρισας γιὰ τὴν Ε' Περιφέρεια,
- Τῆς Θεσσαλονίκης γιὰ τὴ ΣΤ' Περιφέρεια,
- Τῆς Θράκης γιὰ τὴ Ζ' Περιφέρεια,
- Τοῦ Αἰγαίου γιὰ τὴν Η' Περιφέρεια,
- Τῆς Κρήτης γιὰ τὴ Θ' Περιφέρεια.

4. Γιὰ τὴν δεύτερη κατανομή, μὲ βάση τοὺς πίνακες τῆς παρ. 7 τοῦ προηγούμενου ἄρθρου 88, γιὰ ὁλόκληρη τὴ μεγαλύτερη περιφέρεια, τὸ ἄθροισμα τῶν ὑπολοίπων ὅλων τῶν κομμάτων καὶ συνασπισμῶν κομμάτων, πού στὴν πρώτη κατανομὴ δὲν χρησιμοποιήθηκαν γιὰ τὴν κατάληψη ἔδρας, διαιρεῖται μὲ τὸ ἄθροισμα τῶν ἐδρῶν, πού δὲν διατέθηκαν στὴν πρώτη κατανομή, αὐξημένο κατὰ ἓνα.

Τὸ πηλίκον αὐτῆς τῆς διαίρεσης χωρὶς τὸ τυχὸν κλάσμα ἀποτελεῖ τὸ ἐκλογικὸ μέτρο τῆς δεύτερης κατανομῆς.